



Пре неколико недеља сам се ноншалантно шетао градом у тренутку док је Ћоковић играо финале Мадрида против Надала и то не зато што ми није било стало до резултата тог меча, већ управо супротно, зато што ми је било сувише стало. На крају крајева, та моја тактика гледања великих мечева наших репрезентација једном је већ донела резултат: три минута пре краја финала Светског првенства у кошарци у Индијанополису, код вођства Аргентинаца против наше репрезентације, исто тако ноншалантно сам напустио своје навикачко седиште пред истим оним телевизором на коме сам, да не буде забуне, гледао и *оно* финале против Литванаца. Резултати нису изостали: од изгубљеног меча, постали смо прваци света. Традиција постоји да би се настављала.

И заиста док сам се тако шетао улицом за време мадридског финала, у једном тренутку сам чуо унисоно вриштање из станова чији су прозори били отворени. Исто сам то чуо и оне вечери када су се кошаркаши тукли против аргентинских гаучоса. Знао сам шта то значи. Поново је било лепо бити ту где јеси.

Није случајно што већина овдашњог света Ћоковићеве мечеве гледа као да гледа репрезентацију. То је зато што се и Ћоковић понаша као да на АТП турнирима репрезентује земљу из које долази, а не само свој рачун у банци и своју витрину са пехарима, као што је то случај, да се не лажемо, са већином осталих играча из АТП тура. Један проницљиви новинар *Гардијана* написао је после Аустралијен Опена да је за Ћоковићеву форму заслужна и титула са репрезентацијом у Дејвис купу. И био је у праву: Ћоковић је очигледно човек за кога историја није празна прича, већ систем сећања који даје вредност постигнућима, тако да је врло добро знао да са првом српском титулом у Дејвис купу улази у историју. Та чињеница да је се око његовог тениса, том титулом, створила једна историјска аура учинила га је коначно, у симболичком смислу, равноправним са Федерером и Надалом, јер та аура дефинитивно означава прелаз из сфере “свакодневице” у сферу “вечности”, из сфере обичности у сферу изузетности. Без те ауре он их не би могао побеђивати. Ћоковићев новооткривени победнички менталитет није дакле настао тек пуким низом победа, већ подвигом (Дејвис куп титула) око ког лебди аура непоновљивости и јединствености и управо тај подвиг чини да “буде оно што бити не може.” Након историјске титуле у Дејвис купу могао је да наступи историјски низ победа на АТП турнирима. Без првог се не би могло догодити друго.

Ето зашто Ђоковић увек носи некакво национално обележје на доделама трофеја у 2011. години: зато што се симболички наслања на темељ свог победничког менталитета који га је коначно уверио да може да буде оно што је изгледало да бити не може. Ђоковић тако показује једну једноставну ствар која се у Србији заборавила: да нешто не може да настане ни из ничега, да је лично и национално самопоуздање неопходно за било какво постигнуће, а да би се то самопоуздање стекло, човек се мора на нешто ослонити.

Ђоковићев склоп вредности, који је експлицирао небројено пута, јесте прст у око у Србији доминирајућој аутошовинистичкој свести: православље, патриотизам, породица. Сва ова три ослонца, која називамо традиционалним вредностима, не би имала много смисла да их не прате два “фермента” која и омогућавају да овај склоп вредности постане генератор енергије, а не њен потрошач. Оба та фермента су видљива у Ђоковићевим јавним наступима и мечевима.

Први је осећање мере. Захваљући мери појединац се никада потпуно не утапа ни у веру, ни у нацију, ни у породицу јер би тако престао да буде појединац - што значи превидео налог да учини нешто са собом; међутим, исто то осећање мере га онемогућава да се потпуно одвоји од ових вредности колектива, јер би тим одвајањем постао слаб, немоћан и неприметан у свету у коме борави. Пекић је то уосталом приметио пре мене: “Породица је ишчезла из романа када је почела ишчезавати из наших живота као основна јединица шире заједнице и кад је замењена јаким самодовољним индивидуама, које су се, однекуд, увек на крају откриле као слабе, управо због непостојања корена и прошлости у породици и геносу.” [\[1\]](#)

Осећање мере наводи човека да се непрекидно *самерава* са светом, са осталим играчима и то не само у резултатима на терену већ апсолутно у свему. Мера и самеравање са светом наводи човека да традиционалне вредности којима је веран (вера, патриотизам, породица) не доживи као коначне границе своје личности, већ управо као енергију за чин подвига и самонадмашивања. Ту долази до изражаја друга скривена особина Новака Ђоковића, а то је чојство, традиционална српска особина, непреводива на већину светских језика, особина које се нисмо увек придржавали, али коју у најбољим часовима нисмо никада заборављали. Чојство је дакле, захтев упућен појединцу да сачува другог од себе. И заиста, тешко да ће се на АТП туру пронаћи играч који је више пута аплаудирао својим противницима од Ђоковића, тешко да је неки играч, приликом пораза, показивао више пријатељских емоција према победнику, тешко да икоме, сем Ђоковићу, и пада на памет да о свему томе размишља. То је оно што ће Ђоковићеве ривале у будућности застрашивати колико и његов бекхенд: биће тренутака када ће Ђоковић губити мечеве на терену, али му се нико од његових савременика неће моћи приближити у сфери

*репрезен*

*ТАТИВНОСТИ*

или онога што се зове

*personality*

управо зато што је Ђоковић човек који игра тенис, а не тек тенисер.

Ђоковић нам тако показује да се традиционалне вредности као што су вера, патриотизам и породица могу преобразити у генератор неслућене енергије, а показује нам и начин на који то могу постати: потребно је, наиме, да се уоквире осећањем мере и чојства.

Такве енергије данас у Србији нема, и не само то: све се чини да такве енергије више никада не буде. Зато је Ђоковић инцидент, јер нам боље и очигледније него ишта друго, показује који је стварни домаћај споја нихилизма и егоманијаштва који нам се као идеални склоп вредности натура у 95 посто медија у Србији, и то не случајно, наравно. Не верујете? Размислите када сте последњи пут у медијима у Србији видели или чули особу (сем Ђоковића) која ће својим примером оспољити вредности као што су вера, патриотизам, породица, мера и чојство, а да при том није називан талибаном, фашистом, националистом, православним екстремистом. Да би те традиционалне вредности и даље биле проказане, Ђоковић се симболички жели приказати као део овог ужасног система, као пример коме тај систем наводно стреми, или, чак, као његов потенцијални производ. А заправо је Ђоковић управо све супротно од свега што вас окружује, и то што је постао, постао је управо зато што се оглушио о све у шта вам овај систем, врло експлицитно, саветује да верујете.

---

[1] Борислав Пекић, *Време приче*, БИГЗ, СКЗ, Београд, 1993, 230.